

Předmluva k jedné PLUVBĚ

Seděl jsem tuhle v restauraci a čekal na kamaráda. Pivo dalo pivo, a tak se během té hodinky dostavila lavina nápadů, čím přispět do chystané knihy o cestách jeho plachetnice JAFIPAPA. Kniha by se mohla jmenovat třeba „Plavba jednou řekou a pěti moři“ nebo „Plavba jednoho mořeplavce co pozoroval cestou dravce“; možná nějak podobně. Leckdo ale cítí, že na tomto místě není s češtinou cosi v pořádku. A kde jinde se pustit do reformy českého jazyka než v hospodě U Českého Lva!

V čem je problém: Autor na své malé lodi spluje řeku Dunaj, pluje pěti moři, obepluje půl Evropy, a přestože pluje po celou dobu jako kapitán a neudělá ve vodě jediné tempo, mluvíme o něm jako *plavci* nebo *mořeplavci*. Čeština totiž neobsahuje vhodné podstatné jméno, vycházející ze slovesa plout.

Abychom se my, námořníci a vodáci mohli odlišit od ryb a plavců, musíme přistoupit k vytvoření rozlišovacího novotvaru, založeném na slovním základu *pluj* nebo kratším *plu*. Z něj pak vycházejí další odvozeniny jako např. *pluvba* nebo *mořeplavec*. Nebojme se však ani *pluvební komory*; k plavení dřeva, pro něž byla původně zkonstruována, se jí dávno neuvžívá a samotní plavci mají do této komory plavbu přísně zakázánu. Další příklad: Pražská paroplavební společnost není přece spolkem plavců pod parou, nýbrž společností, zabývajících se provozem lodí – plavidel – po Vltavě. Teprve název Pražská *paroplavební* společnost vystihuje správně činnost zmíněné organizace.

Podle naznačeného klíče můžeme směle pokračovat. Pozorný čtenář si po přečtení této knihy sám zaplní bílá místa českého jazyka, čekajícího až dodnes na obrodu v oblasti názvosloví spojeného s lodní dopravou.

Doufejme, že nedostatky naší mateřštiny byly tímto počinem odstraněny, neboť dnes, kdy v rámci Evropské unie prakticky vlastníme několik moří, lze tradiční staré názvosloví považovat za přežitě, archaické, šosácké, prohnilé a nemoderní.

Pluvba lodi JAFIPAPA nebyla mnohdy jen lehká, rekreační. Skýtala četná překvapení a úskalí. Výsledek v podobě inovace naší milé mateřštiny však vynahrazuje všechny útrapy. Chtěl bych tedy na tomto místě kapitánovi a celé posádce, jíž jsem byl také hrdým členem, poděkovat za nelehký úkol, reformovat český jazyk prostřednictvím vydání knihy; jen tak totiž může obrozená čeština proniknout mezi široké vrstvy čtenářské obce.

Kapitánovi pak přeji mnoho dalších uskutečněných pluveb, mnoho mil pod vlajkou PaRoH Sailing a mnoho nových zážitků, o něž se s námi bude moci brzy podělit.

Jan Červenka
*člen posádky a samozvaný zmocněnec
pro obrodu jazyka českého*